SAVE AGE
Save Energy
green energy for elderly

Bulletin č. 2 Listopad 2011

Úvodem

Projekt SAVE AGE vstupuje do další projektové fáze. Doposud proběhly ve 100 evropských domovech péče předběžné energetické audity, které vyústily v podrobné základní analýzy a umožnily velmi důležité nahlédnutí do oblasti spotřeby energie v domovech péče. Získané vědomosti teď musí být přeměněny v efektivní spolupráci domovů, jejich zastřešujících organizací a dalšími účastníky, kteří se podílejí na chodu tohoto sektoru.

V našem druhém bulletinu se můžete seznámit s některými zajímavými abstrakty analýz zaměřených na spotřebu energie v domovech péče. Obsahuje také krátkou zprávu z mezinárodního semináře na téma efektivního využití energie. Veškeré analýzy, tiskové zprávy a novinky od našich partnerů naleznete na našich webových stránkách (www.saveage.eu) – neváhejte a navštivte je! Dozvíte se více o energetické efektivitě v domovech péče.

Obsah

I. Celková spotřeba energie ve 100 domovech péče

II. Energeticky (ne)efektivní chování v domovech péče

III. Mezinárodní seminář – Praha, 28. září 2011

IV. Dohoda o spolupráci

V. Partneři projektu v deseti evropských zemích

Supported by INTELLIGENT ENERGY EUROPE

SAVE AGE
Save Energy
green energy for elderly

Celková spotřeba energie ve 100 domovech péče

Směrnice o energetické náročnosti budov (EPBD) je základem pro nastavení systému energetického hodnocení a certifikace. Proto je také podstatnou náležitostí vyvinout srovnávací ukazatele, které umožní srovnat energetickou náročnost podobných budov napříč různými zeměmi. Srovnávací ukazatele energetické efektivity jsou důležitým nástrojem pro podporu efektivního využívání energie v budovách.

Z toho, co bylo doposud možné zjistit, vyplynulo, že v domovech pro seniory nebyly vůbec využity jakékoli srovnávací ukazatele. Navíc také domovy pro seniory postrádají znalosti a povědomí o energetické efektivitě a jsou obecně poměrně zdráhaví k využívání nových technologií. Jejich hlavním zájmem je poskytnout co nejlepší kvalitu péče, jak jen je to možné, a nehledět na energetickou technickou stránku. Mezistátní porovnání energetické efektivity u domovů pro seniory zvýší jejich povědomí o nakládání s energií a nasměruje jejich strategii správným směrem.

Údaje získané v rámci projektu byly zpracovány a použity k vytvoření jednoduchého srovnávacího nástroje, který umožní odhadnout spotřebu energie domova pro seniory na základě jednoduchých kritérií, jako například velikost, umístění, počet osob v péči, počet zaměstnanců a rok výstavby. Tato kritéria je však velmi nutné doplnit o další, chybějící informace, a případně v budoucnu provést další podrobné analýzy.

EUI1		**Odhad podle srovnávacího nástroje** kWh/m^2/rok	**Reálný stav**	**Rozdíl (Skutečný - odhadovaný)** %	
	CZ	349	435	+24,8	
	DE	263	224	-15,1	
	FR	255	176	-30,9	
	GR	235	234	-0,5	

Příklad z analýzy celkové spotřeby energie ve 100 domovech péče

Pokud se chcete podívat na průměrnou spotřebu energie v domovech péče pro každou zemi a srovnat ji s odhadovanými hodnotami, navštivte naše stránky: www.saveage.eu

Supported by INTELLIGENT ENERGY EUROPE

SAVE AGE
Save Energy
green energy for elderly

Energeticky (ne)efektivní chování v domovech péče

Energetická efektivita je klíčovým nástrojem ke správnému uchopení čtyřech hlavních oblastí v energetickém sektoru: změny klimatu, kvalita a ochrana nabídky, trendy na trhu a dostupnost energetických zdrojů. Snižování spotřeby energie v domovech pro seniory je důležité kvůli stárnutí evropské populace a také proto, že tyto instituce jsou v provozu 24 hodin denně, 365 dní v roce a to za plného obsazení.

Energeticky efektivní chování je zároveň chováním ovlivňujícím investice a návyky. Investice ovlivňuje zaváděním nových technologií, případně zakoupením nových zařízení. Návyky ovlivňuje zavedené rutiny, jako například vypínání světel při opuštění místnosti. Změny v chování spotřebitele mohou vést k podstatným energetickým úsporám. Bylo zjištěno, že změna přístupu k nakládání s energií má potenciální úsporu 19 % (±5 %) z celkové spotřeby energie. Těchto změn lze dosáhnout změnami v životním stylu, nízkonákladovými opatřeními a malými investicemi.

Analýza chování vycházela z údajů sebraných ze 100 pilotních domovů v 10 zemích. Pro účel sběru dat byl vytvořen specifický dotazník, který byl rozdělen do osmi různých oddílů určeným: ředitelům domovů, údržbářům, úředníkům, obsluze kuchyně, prádelny, osobám odpovědným za úklid, samotným klientům a nakonec jejich asistentům.

Neefektivní chování	Země	Oblast
Světla jsou zapnuta vždy, i když není nikdo v místnosti		Osvětlení
Výtah se používá vždy		Použití výtahu

Příklady z analýzy energeticky (ne)efektivního chování klientů a zaměstnanců domovů pro seniory.

Z analýzy plyne závěr, že mezi personálem (včetně vedení a personálu) a klienty domovů je výrazný nedostatek informací a znalostí o energetické efektivitě. Toto může také způsobit nedostatek povědomí ve vztahu k energetické efektivitě a možnostmi úspor. Povědomí o energetice mezi všemi složkami organizace (managementem, údržbou, personálem, klienty a dalšími) je tím nejefektivnějším opatřením k dosažení úspor. Studie také poukazuje na skutečnost, že náklady za energie domovů pro seniory mohou být upraveny již změnou některých návyků, převážně návyků zaměstnanců. ze získaných údajů můžeme vyvodit, že rezervy ve zlepšení přístupu k energii najdeme naprosto všude.

Supported by
INTELLIGENT ENERGY
EUROPE

SAVE AGE
Save Energy
green energy for elderly

Mezinárodní seminář – Praha, 28. září 2011

První celoevropský seminář poukazuje na impozantní potenciál úspor energie

Partneři projektu SAVE AGE z 10 evropských zemí se setkali v Praze, aby zde přednesli výsledky jejich práce. Pouhých 15 měsíců od začátku projektu bylo možno informovat obecenstvo o výsledcích opatření a analýz. Hlavní motto semináře zní: Každý domov pro seniory by měl vědět, jaký je jeho energeticky úsporný potenciál.

V úvodu semináře poukázal **Prof. Dr. Wilfried Schlüter**, Předseda organizace E.D.E. (Evropská Asociace Ředitelů a Poskytovatelů Dlouhodobé Péče pro Seniory) na význam a potenciál výstupů, které vycházejí z práce týmu podílejícího se na projektu SAVE AGE. Technologický pokrok a změny v chování mohou být tím správným způsobem, jak umožnit zavádění energetických a úsporných opatření.

Prof. Dr. Schlüter

Darko Ferčej, hlavní partner projektu SAVE AGE, vyzdvihnul význam energetické efektivity v domovech péče, a to kvůli její stále více důležité role z pohledu stoupajících energetických potřeb a rostoucímu počtu seniorů, kteří vyžadují profesionální péči. Darko Ferčej upozornil, že zdroje pro investice jsou omezené a o to je změna v chování důležitější. Strategickým cílem projektu SAVE AGE je v zúčastněných domovech dosáhnout úspory energie ve výši 5 % a ve stejném obejmu snížit i emise CO_2 v období od května 2010 do května 2013. V rámci projektu bude také proškoleno 540 zaměstnanců.

Pedro Esteves, partner projektu z Portugalska, seznámil veřejnost s výsledky opatření týkajících se energetické náročnosti. Prostřednictvím počítače byl vytvořen srovnávací nástroj k odlišení jednotlivých položek na energetické výdajové stránce, přičemž bylo zjištěno, že nejvíce energie se spotřebuje na vytápění. Význam energetické efektivity a právního základu se taktéž liší podle jednotlivých zemí.

Boris Koprivnikar

Boris Koprivnikar, partner projektu ze Slovinska, informoval o energetickém informačním systému, který byl zaveden ve slovinských domovech pro seniory za pomoci externího odborníka. Potřebám domovů péče byl přizpůsoben průmyslový nástroj k měření spotřeby tepla, vody a energie, který měl analyzovat a porovnat spotřebu energie různých domovů a snížit tak náklady. Výsledky ukázaly obrovské rozdíly mezi náklady jednotlivých domovů. U výdajů za energie tyto hodnoty dosahovaly 30 % a u vytápění to bylo až 100 %.

Supported by
INTELLIGENT ENERGY
EUROPE

Miren Iturburu, španělská partnerka projektu, nás seznámila s analýzami chování, které sbíraly údaje o efektivním nakládání s energií ve 100 zúčastněných domovech. A výsledek? Vydat se cestou energetické efektivity má rostoucí potenciál. Informace a školení týkající se energetiky v domovech péče jsou ale nedostatečné. Na rozdíl od toho je však také velmi nutné ještě více zviditelnit, jak se plýtvá s energií.

Miren Iturburu

Kent Anderson ze Švédska shrnul studii, na které se podílelo 3,000 zaměstnanců domovů péče. Zjistil, že s pomocí konceptu motivace a zvýšení povědomí zaměstnanců a zároveň rozložení úkolů a povinností může být dosaženo měřitelných výsledků, navíc se ušetří práce.

Sandra Langer

Sandra Langer z oddělení energetického managementu ve Stuttgartu představila princip vnitřního plánování, který se dotýká například nových ovládacích prvků vytápění, větrání nebo osvětlení, izolace zdí a stropů. Z tohoto modelu nakonec vznikne revolvingový fond. Návratnost termální izolace stropů přitom byla pouze 4.4 let.

Kostas Zapounidis, partner projektu z Řecka, přinesl praktická doporučení v komentáři ke strategickému a akčnímu plánu energetické efektivity v domovech péče. Na základě opatření a analýz všech zúčastněných domovů péče zdůraznil především možnosti a potenciál změn v chování a v investicích. I menší změny v chování mohou přinést 5% úspory, malé investice 10% a investice většího rozsahu mohou ušetřit 25 % výdajů. Tyto změny se mohou projevit ihned; zkušenost z auditovaných budov ukazuje, že je zde velký úsporný potenciál.

170 lidí, kteří se zúčastnili semináře, získalo zkušenosti hned v několika aspektech energetické efektivity a jejich kladná zpětná vazba byla důkazem toho, že projekt přináší cenné výsledky, které napomáhají snížení spotřeby energie.

Během semináře

SAVE AGE
Save Energy
green energy for elderly

Dohoda o spolupráci

Naši partneři přednesli na pražském semináři všeobecný dokument nazvaný Dohoda o spolupráci. Jedná se o krátkou a dobrovolnou smlouvu. Přijetí Dohody o spolupráci jednotlivými domovy péče stvrzuje neformální svazek s naším projektem; každý ze signatářů bude začleněn do našeho projektu jako aktivní pozorovatel a bude mu umožněno se v budoucnu podílet na dalších evropských projektech.

Podepsáním Dohody se Váš dům pro seniory zavazuje, že bude postupovat v souladu s energeticky a ekologicky šetrným budováním a vybavováním a podporovat energeticky úsporné chování, přičemž svým klientům poskytne nejlepší možnou kvalitu života.

Nabízíme Vám možnost stažení Dohody o spolupráci z našich webových stránek (www.saveage.eu) nebo její vytištění ze stejného zdroje. Podepište ji a pošlete na e-mailovou adresu contact@saveage.eu nebo poštou na následující adresu:

Skupnost socialnih zavodov Slovenije
Letališka cesta 3 c
1000 Ljubljana
Slovenia

Pokud chcete snížit výdaje za energii ve Vašem domově pro seniory a zároveň svým klientům poskytnout ten nejlepší životní standard, neváhejte podepsat Dohodu o spolupráci, ukázat Vaši podporu našeho projektu a zaslat ji na naši adresu.

Supported by
INTELLIGENT ENERGY
EUROPE

Domovy pro seniory
se zavazují, že bude dodržována následující

Dohoda o spolupráci

1. Chápeme význam narůstající spotřeby energie vzhledem k provozu našich organizací a v širším smyslu i k cílům trvale udržitelného rozvoje Evropy i jednotlivých států. Uznáváme potenciál úspor energie bez zásahu do úrovně komfortu poskytovaného našim klientům.

2. Zavazujeme se k energeticky a ekologicky šetrnému budování a vylepšování našich institucí a, pokud to bude možné, k využívání zdrojů a systémů obnovitelné energie.

3. Podporujeme ekologické povědomí a energeticky efektivní chování a naše zaměstnance a klienty motivujeme k naplňování těchto cílů.

4. V rámci možností sledujeme trendy v oblasti efektivního využití energie, obnovitelných zdrojů, ekologických problémů a ekologie prostřednictvím prvotních a průběžných aktualizací.

5. Nabízíme našim klientům nejlepší možnou kvalitu života a v našich organizacích používáme veškerá opatření vztahující se k efektivnímu používání energie zajišťující tuto kvalitu tak, jak bylo dohodnuto uvnitř tohoto neformálního společenství.

6. Zavazujeme se k používání strategického a akčního plánu navrženého v rámci projektu SAVE AGE při vhodných příležitostech v každé organizaci.

7. Podporujeme energetickou efektivitu jako důležitou oblast zájmu domovů zapojených v E.D.E. a organizaci s tím souvisejících aktivit a událostí.

Jméno/adresa :

Ředitel :

Datum podpisu :

Podpis a razítko domova :

Supported by
INTELLIGENT ENERGY
EUROPE

SAVE AGE
Save Energy
green energy for elderly

Partneři projektu v deseti evropských zemích

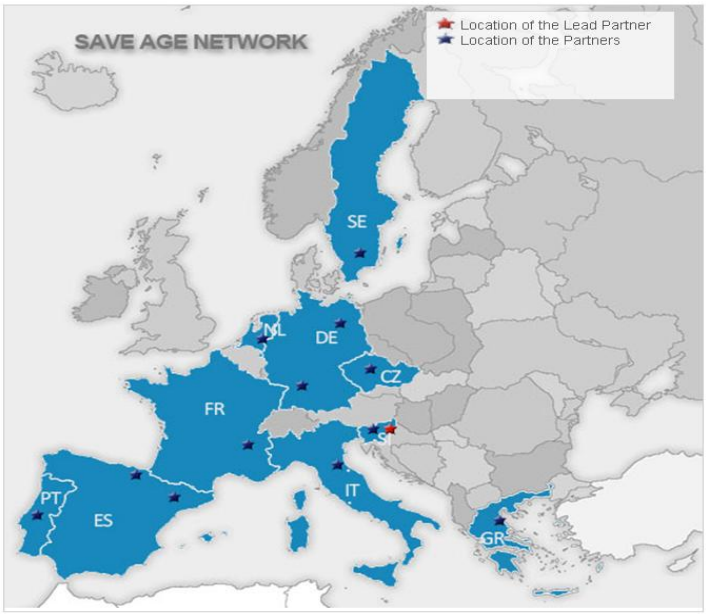

e-zavod
Institute for Comprehensive Development Solutions
Contact: Darko Fercej
E-Mail: darko(at)ezavod.si
Tel.: +386 2 749 32 25

Steinbeis Research Institute for Solar and Sustainable Thermal Energy Systems
Contact: Thomas Pauschinger
E-Mail: pauschinger(at)solites.de
Tel.: +49-711-6732000-40

E.D.E. - European Association of Directors of Residential Care Homes for the Elderly
Contact: Wilfried Schlüter
E-Mail: info(at)ede-eu.org
Tel.:+493 061681411

ISR-UC Institute of Systems and Robotics
Contact: Paula Fonseca
E-Mail: pfonseca(at)isr.uc.pt
Tel.: +351 293796325

Pieriki Anaptixiaki s.a.
Contact: Konstantions Zapounidis
E-Mail: pieriki(at)otenet.gr
Tel.: +30 2351027541

ASP Martelli - Public Company for Persons Service
Contact: Daniele Raspini
E-Mail: direttore(at)aspmartinelli.it
Tel.: +390 55951097

W/E Consultants Sustainables
Contact: Erik Alsema
E-Mail: alsema(at)w-e.nl
Tel.: +31 30 6778761

CIRCE Centre of Research for Energy Resources and Consumption
Contact: Francisco Barrio
E-Mail: Francisco.barrio(at)unizar.es
Tel.: +34 976 761 863

Prioriterre - Centre d'Information et de Conseil Energie, Eau, Consommation
Contact: Manouchka Auguste
E-Mail: manouchka.auguste(at)prioriterre.org
Tel.: +334 50 67 67 22

ESS - Energy Agency for Southeast Sweden
Contact: Lena Eckerberg
E-Mail: lena.eckerberg(at)energikontorsydost.se
Tel.: +464 9188067

INGEMA-Matia Gerontological Institute
Contact: Miren Iturburu Yarza
E-Mail: miren.iturburu(at)ingema.es
Tel.: +34 943 22 46 43

SSZS Association of Social Institutions of Slovenia
Contact: Boris Koprivnikar
E-Mail: info(at)ssz-slo.si
Tel.: +386 15208000

APSSCR Association of Social Health Care Providers
Contact: Jiri Horecký
E-Mail: prezident(at)apsscr.cz
Tel.: +420 381213332

Supported by
INTELLIGENT ENERGY EUROPE